

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Teresa <de Jesús>

Coloniae Agrippinae, Anno MDCXXVI [erschienen] M.DC.XXVII.

Caput IV. Narrat quomodo Domini ope sibi ipsi in habitu sumendo vim fecerit; quamque multos eius maiestas ei morbos dare cæperit

urn:nbn:de:hbz:466:1-37974

rem, paulatim apud memetipsam constitui quamdam mihi vim ad eum capellendum inferre. Trimestri, & amplius hoc in conflictu habi, hac meratione incitans & cohortans, nimirum vitæ monasticæ labores & mala panis purgatorij maiora esse non posse, ac, cum delictis ipsa meis infernales penas promerita essem, non multum esse, si quod restabat vitæ, velut in purgatorio transigerem; postea me rectâ caelos petiturâ, nam hoc vnum spectabam, ac desiderabam: atque in hac status deligendi anxietate, timore seruili magis quam amore moueri videbar. Hoc voluenti mihi dæmon proponebat fore, vt, quod delicijs & vitæ molli assueuissem, Religionis onera & labores ferre non possem: cui è contra opponebam labores & dolores, quos Redemptor noster Iesus uiuens passus est, & proinde non multum esse, me aliquos ipsius nomine & amore subire; atque ipsum mihi in ijs ferendis auxilio futurum: Cogitare quidem hoc debebam, sed an hoc postremum cogitarim, non rectè recordor: His ipsis diebus plurimas passa sum tentationes, & grauissimis vexata febribus, ad quas longa animi accedebant deliquia: nam nunquam firmâ valetudine sum vsa. Maximè verò me tum iuuat, quod erga librorum sanctorum lectionem mirè affecta manserim. Vnde lectis S. Hieronymi Epistolis ita commota sum, vt tandem patri meo id significare decreuerim; quod propè idem erat, quod sacrum habitum suscipere: nam ita generosa eram, vt cum semel meam quo ad hoc voluntatem aperuissem, ob nullam profus rem, eam immutatura fuisse videar. Tanto potè me pater amore prosequeretur, vt nullo id ab eo pacto impetrare potuerim: vt nec aliorum, quos pro me intercessores ad illū misi, preces & compellatio: summum quod tum quidem ab eo obtineri potuit, fuit vt, cum ipse iam vita functus esset, facerent quidquid cuperem. Verum hic mihi metipsi, meæque imbecillitati timere cæpi, ne scilicet retro respicerem; vnde mihi videbatur hoc mihi parum expedire, ideoque id alia ab eo via obtinere sum conata, vt iam referam.

Quibus se
arg. mentis
contra de-
monem tu-
raretur.

Librorum
sanctorum
lectione de-
lectatur.

CAPVT IV.

NARRAT QUOMODO DOMINI OPE SIBI IPSI IN HABITU

sumendo vim fecerit; quamque multos eius maestas ei mor-
bos dæmo caperit.

Is ipsis diebus, quibus ipsa mecum de isthoc proposito delibera-
bam, vni de fratribus meis, vt vitæ se religiosæ daret, muadi huius
vanitate ei ob oculos positâ, persuaseram. Vnde simul statuius
quadam die summo mane ad illud Monasterium accedere, in quo illa
amica, illa inquam, quam ego singulari quodam prosequeretur affectu,
C 3 commo-

S.
Theresia

Opera

N. V.
156

commorabatur. Nam ex hac vltima determinatione mea ita affecta erā, vt vbi cumque magis me Deo putassem posse seruire, & quodcumque pater me voluisset ingredi, illud ingressa monasterium fuisset, quod iam magis ad animæ meæ bonum, & salutem, quam ad quietem internam at- tenderem, vnde hanc iam ne hilum faciebam. Quantum quidem mihi videtur (& vere ita est) meminisse fanè me tūc, cum domo paternā iam exirem, ita affectam fuisse, vt non putem maiorem me doloris sensum ex- perturam, cum iam moriar quam tunc in me sensi: singula quippe corpo- ris ossa à sua mihi diuelli sede, ac compagine videbantur. Nam quia nul- lus Dei amor in me erat, qui me amore erga patrem & consanguineos faceret obliuisci, hinc talem in me aduersus memetipsam repugnantiam sensi, vt nisi me Dominus adiuuisset, omnes meæ considerationes, & ra- tiones satis potentes non fuissent, ad hoc à me impetrandum. Sed ipse mihi talem animum contra memetipsam dedit, vt quod proposueram, ope- re tandem exquerer. Vt autem habitum sacrum assumpsi, statim, Deo me illuminante, intellexi, quomodo ipse adsit, & opem ferat ijs, qui, quo ipsi seruiant, sibi met vim inferunt. Sed hanc vim nemo in me no- tauit, sed omnes propensissimam quamdam ad hoc voluntatem. In ipso habitus assumpti momento, summum mihi ex assumpto hoc statu gaudium exortum est, quod exinde vsque in præsens numquam à me recessit, & qua anima mea laborabat ariditatem, in summam affe- ctus tenacitatem commutauit, adeo, vt quidquid ad Religionem spe- ctaret, iucundum mihi esset ac delectabile. Interdum, fateor, ijs ipsis ho- ris, quas olim corporis recreationi & ornati solebam impendere, do- mum euerrebam; quibus dum animum reuocarem; esse me iam ab illis liberam, nouum quoddam in mente mihi gaudium suboriebatur, vt & ipsa mirarer, & vndenam id oriretur prorsus haud intelligerem. Quod dum menti meæ recurrit, nihil est, tametsi gravissimum & durissimum, quod si mihi proponatur, non dubitem aggredi. Multorum

*Quam po-
nam sensu-
ris, dum re-
ligiosum
statum as-
sumpsi.*

*Adest De-
minus ijs
qui sibi
vim info-
runt.*

*Anima an-
xietas in lo-
no aggredi-
endo.*

*Ob metum
non sunt
Dei inspira-
tiones negli-
genda.*

namque vsu, & experientia iam noui, si initio me ipsa in firmiter statu- endo aliquid exequi iuuem (nam vbi aliquid ex puro Dei intuitu fit, vult animam hoc metu initio perterri, donec ipsum aggrediat, vt sic ma- ius nostrum sit meritum, & quo hic metus maior est, eo etiam, si nihilo- minus rem aggrediat, maiori premio donatur, & postea maiorem inde suauitatem ac voluptatem sentit) maiestatem eius etiam in hac vita id mihi certis quibusdam modis remunerari, quos ille solus intelligit, quid re ipsa iam experitur. Hoc vti dixi plurimis in rebus magni momenti ex- perientia cognoui, vnde si essem, quæ aliis dare consilium deberem, num- quam consulerem, vt cum bona aliqua inspiratio sapius alicui occurrat, eam ob metum initio incidentem executioni mandare negligeret: nam si

pure

purè simpliciterque solo Dei nomine suscipiatur, non est quod timeat, nè non felici: et sibi succedat, quia Deus vs ad omnia potens est: sit ipse in æternum benedictus, Amen.

Quæ quidem hæc tunc mihi, ô summum bonum, & vnica requies mea, bona & gratias contulisti, quod me scilicet singulari tua pietate & magnitudine, è tot deuiss anfractibus ad statum ita securum, & ad locum, in quo plurimæ DEI famulæ commorabantur, perduxeris, à quibus virtutum exempla mutuari possem, quibus excitata, indies in tuo famulatu magis, & magis proficerem: illa, inquam, sufficere debuissent. Verùm, quomodo hinc vterius progrediar, nescio, dum nimirum professionis meæ formulam, & quantà resolutione & consolatione eam fecerim, nec non sponsalia, quæ tecum tunc iniui, in mentem reuoco. Quæ omnia sine lachrymis exponere nequeo, quæ & sanguineæ esse deberent, & ipsum mihi cor præ dolore dirumpi, qui quidem doloris sensus etiam nimis, quam exiguus, esset, si intuear quoties, & quam grauius exinde, Diuinam tuam Maiestatem peccando offenderim. Et sanè, (vt quidem nunc mihi videtur) non sine magna ratione, tantam mihi habere dignitatem nolebam, quòd illà essem abusura; sed tu, DOMINE, viginti circiter annis, quibus hæc tua gratia malè vísam, iniuriam pati voluisti, vt hoc ego pacto ad emendationem peruenirem. Ità planè, DOMINE, me hic gessi, (vt quidem apparet) ac si promississem nihil eorum, quæ tibi vouendo promiseram, seruare; quamuis tunc quidem talis mea intentio non fuerit: sed video opera mea postea huiusmodi fuisse, prorsus vt nesciam, qualem tum intentionem habuerim; vt scilicet magis pateat, quis tu, sponse mihi sis & qualis ego. Et sanè magnorum vñtorum meorum sensum ea sæpenumerò consolatio in me minuit ac temperat, quæ mihi prouenit ex eo, quòd misericordiarum tuarum multitudo hoc pacto innotescat. In quo verò illa sic elucescat, vt in me, vt potè, quæ singulares, quas mihi facere incœpisti gratias, operibus meis malis sic obscurauit? Væ ergo mihi, DOMINE Creator: nam etsi aliquid ad me excusandam excogitare vellem, planè non possum, nec vlli imputare culpam possum, præterquam mihi, si enim pro amore, quem mihi exhibere cœpisti, amorem aliquem tibi rependissem, nemini melius, quam tibi eum applicare potuissem, & hoc si fecissem, salua essent omnia. Sed, quia id non promerui, nec tanta mea felicitas fuit, hinc tua mihi misericordia iam auxilio sit oportet.

Mutatio vitæ, ac ciborum valetudini meæ directè contraria fuit: nam esto summà consolatione perfunderer, & contenta essem, inde tamen melius non habui: Deliquia quippe & animi defectus quotidie

Morbi s.
Matris in
religione,
tidie

S.
Theresia

Opera

N. VII
156

ridiè magis, & magis crescebant, tantusque accedebat cordis languor, ut quotquot me viderent, obstupescerent: quem mox alij morbi sequebantur; ut primum tyrocinij parum firmâ valetudine peregerim: quamquam toto illo tempore, Deum non multum, (ut mihi videtur) offenderim. Et quoniam malum a deo graue erat, ut me semper ferè sensu priuaret; immò subindè eum etiam omnem mihi penitus eriperet; hinc patris meus omnimodis allaborabat, ut valetudini possem restitui; & quia ab huius loci medicis nullam opem sentiebam, ad alium me locum, in quo varijs morbis affectos per sanari multos constans fama erat, me conducere iussit, quod & me illic sanitati restituendam omnes censerent. Amica illa mea, quam in hac domo me habuisse antè dixi, & quæ de veteranarum erat numero, mecum profecta est; nam isthoc in monasterio claustrî voto Moniales se non obligabant. Annum propè integrum illo in loco egit; porro tribus eius mensibus tantos passa sum medicorum mederi volentium ex prescripto cruciatus, ut quomodo eos ferre potuerim, ipsa nesciis. Denique tamen eos animo paterer, corpus tamen meum iis ferendis impar erat. Æstate ineunte primum in medicorum manus tradenda eram; at tamen incipiente hyemè eò me contuli; toto autem tempore intermedio in sororis meæ, quam in pago commorari dixi, domo hæsi mensis Aprilis expectans, qui & instabat, & nè toties vltro citroque commearem. Mihi iam è monasterio digressa patruus (quem antè dixi in via habitasse) librum dedit, cui Abecedarium Tertium nomen est, quique orationes recollectiuæ, & mentalis methodum tradit. Et licet primo illo tyrocinij mei anno varios pios sanctosque libros legissem (neque enim alios quam pios legere volebam, ut potè damnorum, quæ ab alijs illis passa eram, probè gnara) nesciebam tamen, quomodo me in oratione gerere ac mentem recolligere deberem; hic proindè liber gratissimus tum mihi fuit, ipsiusque viam ac methodum omni animi contentione sequi statui; & quia lachrymarum donum iam tum à Domino acceperam, atque ipsa lectione multum recreabar; hinc solitudinem subindè ad tempus colere, frequentius confessionem instituere, hanc ipsam viam ingredi incipiebam, hocce libro loco magistri & directoris vtens; quod nullum magistrum, Confessarium, inquam, inuenirem, qui me intelligeret, tam etiam viginti ipsis annis, postquam hoc, quod hic dico contigit, talem quaesierim. Quod haud dubiè mihi non parum nocuit, & huius defectu, non solum sæpè retrocessi, verum etiam in presentissimo periculo fui, nè penitus perissem irem. Si enim directorem habuissem, hic saltem me fugere docuisset occasiones, quas ad Deum offendendum habebam. Diuina illius Matestas, tam magnas mihi sub his initijs dare gratias cepit, ut ad finem illius temporis, quo hic egi in solitudine, quod nouem penè mensium fuit, etiam non

Libros Sanctos tantum legere vult.

non tam libera ab offendendo Deo, quam liber ipse docebat. Sed hoc parum morabar: videbatur enim mihi propè impossibile tam exactam in eo curam gerere, eam quidem adhibebam, ne quod lethale scelus committerem, atque ò vitam ea mihi perpetua fuisset: venialia porro parui faciebam; atque hoc erat, quod me destruebat. Hoc, inquam, in itinere ita me Dominus præuenire & fauere cœpit, vt mihi donum orationis quietis dederit; ita quidem, vt etiam aliquando ad vnionis modum perueniret, esto non intelligerem, quid aut hoc, aut illa esset, quantique huiusmodi donum faciendum esset. Et sanè, si ipsum intellexissem, non dubito, quin magno id mihi emolumento fuisset. Hæc quidem vnio, vt verum fatear, tam breui temporis spatio durabat, vt nesciam, an salutatio Angelica eo recitari potuisset: verum tam eximij posteam remanebant effectus, vt, cum tunc vigesimum ætatis annum nondum explestem, mundum mihi vniuersum pedibus premere viderer. Adeò, vt (si rectè recordor) sortem illorum misereretur, qui ipsum, etiam in rebus licitis sequerentur. Procurabam, quantum quidem poteram, IESVM CHRISTVM Dominum, & omne bonum nostrum, intus in animo meo præsentem quouis loco circumferre. Atque hæc orationis meæ erat ratio. Si quod vitæ eius mysterium meditatione recolerem, ipsum intus in animo velut præsens fingebam; quamquam piorum lectione librorum plus temporis impenderem: nam hæc omnis mea recreatio erat & delectatio, quod mihi per intellectum discurrendi, & imaginatione vtendi talentum Deus non dedisset: nam ita eam crassam & obscuratam habeo, vt ne quidem ipsam Saluatoris CHRISTI humanitatem perfecte recogitare, aut repræsentare mihi, licet maximè conarer, vique potuerim. Et licet per hoc, quod per intellectum discurrere nequit, quis citius (modo perseueret) ad contemplationem perueniat, est id tamen valde difficile ac laboriosum; nam si voluntas non habeat, quo se occupet, & amor nullum rei præsentis obiectum, in quo sese detineat, tunc anima velut sine materia circa quam & omni exercitio manet; & hæc solitudo & ariditas valde eam lancinat, & cogitationes vanè incidentes mirè eam exagitant. Ijs ergo, qui huiusmodi sunt, magis conuenit putandaque conscientia, quam ijs, qui per intellectum discurrere queunt: qui enim intellectu discurret & recogitat, quid sit mundus, quantum, & quid Deo debeat, quam multum Dominus pro ipso, tulerit, quam verò parum ipse ei seruiat, quantum denique diligentibus se retribuat, eam inde doctrinam elicit, quâ se contra cogitationes ingruentes, peccandiue occasiones, & pericula tueatur. At, qui hoc adminiculo se iuuare non potest, in maiori versatur periculo, lectioneque se multum occupet oportet, cum seipso aliquam rationem doctrinamue non possit

*Ab omnibus
etiam venialibus
peccatis abstineret oportet.*

*Illius orationis
modus.*

S.
Theresia

Opera

N. VII

106

elicere. Hæc procedendi ratio ita difficilis & laboriosa est, vt, si director eum quem instruit sine lectione (quæ nõ parti inuat, vt qui hoc modo procedit, se recolligat: eique necessaria est, quantumuis vel parum legat, idque non nisi loco orationis mentalis, quam exercere non valet) subsidio diu cogat orationi incumbere, planè impossibile sit, vt diu sic in ea maneat, & sanitate, si in ea mordicus pergere velit, non parum offendat, quod res sit apprimè laboriosa & perdifficilis.

Illius in oratione perseverantia.

Bonorum librorum utilitas.

Occasiones peccati surgere, quando opere sit necessarium.

Iam demum agnosco, diuinâ ordinatione & dispositione factum esse, vt neminem qui me instrueret, inuenirem: nam (vt mihi quidem videtur) impossibile penius fuisset octodecim ipsos annos, quibus hoc in angore & illis magnis ariditatibus vixi, perdurare, quod sicuti iam dixi, planè non possem intellectu discutere. Porro toto illo tempore (nisi forte post communionem) orationi me dare non audebam, si librum ad manum non haberem; ita namque horrebat anima se sine aliquo libro adorandum applicare, ac si contra magnam hominum turbam eam pugnare oportuisset. Hoc me ipsa remedio, quod mihi ad instar socij erat, & quocumque clypeo omnes variorum cogitationum ictus excipere debebam, solabar: eo quod ariditas solennis & ordinaria mihi non esset, & non aliter accideret, nisi dum carebam libro: tunc namque anima distracta statim diuagabatur, & cogitationes, velut excusso fræno quocumque liberè se diffundebant, sed hocce libri subsidio eas paulatim recolligebam, & animam meam velut ei ablandiendo, ad stationem reducebam. Sæpe quidem satis mihi erat, vel librum aperuisse: & modo parum, modo multum, pro gratiâ quam à Domino accipiebam inopiâ vel copiâ, legebam. Atque hoc in principio, de quo loquor, nullo mihi videbar, dum modo libros habere, & sola esse possem, periculo aut discrimine, à tanto posse bono auelli: & reuerà diuinâ succurrente gratiâ, ita futurum fuisse credo, si modo directorem, aut alium quemlibet habuisssem, qui me, vt peccati occasiones initio fugerem, monuisset, & si fortè me in eas induissem, quanto citius eripuisset. Et sanè ita tum quidem mihi animata fuisse videor, vt, si me diabolus apertè tunc aggressus fuisset, nullo ad grauiter peccandum peccato induci potuisssem. Sed ad eò ipse versutus, & ego incauta fui, vt omnia proposita me a valde parum mihi profuerint, nisi forte à toto illo tempore, quo Deo seruiui, graues illos, quibus eum tunc conflictabar, morbos ferendos, & quidem magnâ illâ patientiâ, quam diuinâ eius maiestas mihi dabat. Sæpè mecum mirata sum summam DEI bonitatem recogitans, & anima mea exultauit, magnificentiam & misericordiam eius considerans. Sit ipse pro omnibus illis benedictus, quod ad oculos viderim, cum ne vel vnum bonum desiderium, quod habui, etiam in hac vita, irremuneratum abire permisisssem: & quantumuis tenuia & imperfecta

imperfecta opera mea essent, ea tamen Dominus meliorabat, perficiebat
 ipsaque pretium & valorem addebat: mala autem, & peccata statim celabat,
 quin & oculos eorum, qui ea viderunt, maiestas eius quodammodo ex ce-
 cari permittit, ipsaque etiam de memoria ipsorum delet. Peccata velut in-
 aurat, & de cõtra efficit, vt virtus, quam etiam ipsemet mihi tribuit, & vt eã
 admittam, me velut compellit, mox reluceat & omnium oculos incur-
 rat. Vt porro redeam ad id, quod mihi à superioribus iniũctum est, sanè si
 singillatim referre deberem, quo se Dominus modo mecũ sub hæc prin-
 cipia gesserit, alio, eoq; sublimiori quã meo opus esset ingenio, quo quid-
 nam illi hac in parte debeam, nec non insignem meam ingratitude, &
 nequitiam possem describere; omnium quippè iam sum oblita: sit ipse in
 æternum benedictus, qui tam diu patienter me sustinuit. Amen.

CAPVT V.

GRAVES, QVOS HABVIT PROSEQVITVR MORBOS, NEC
 non patientiam, quam in ijs sibi Dominus dedit: & quomodò è malis eliciat bonum, pro-
 ut videre erit in re quadam, que illo loco ad quem sani-
 tatis recuperanda causa abierat, et
 contigit.

PENE me effugerat dicere, quod in ipso Nouitiatu anno magnas pas-
 sã sim inquietudines & molestias, & quidem in rebus, quæ ex se parui
 momenti erant, sed in quibus sæpè, tamen innocens, reprehendebar: fe-
 rebam id quidem, etsi (quæ mea imperfectio erat) permolestè; tamen ma-
 gna illa, quod Religiosa iam essem, consolatio omnia me æquanimitè to-
 lerare faciebat: quod enim sodales meæ solitudinem me sectari, & præ-
 teritas culpas subindè deplorare viderèt, statim me meo non esse conten-
 tam existimabant, quod etiam salã dicere non verebantur. Omnia quæ
 Religionis erant, mirificè mihi placebant, ea tamen, quæ contemptum
 mei videbantur includere, minimè ferre poteram. Gaudebam quippe ab
 omnibus magni fieri; & in omni eo quod faciebam curiosa & exacta e-
 ram. Hoc ipsum porò mihi quædam esse videbatur virtus, quamquam
 hoc me à culpa non eximet, quòd, quæ ad recreationem & commodita-
 tem meam spectabant, optimè sectari scirem. Ac proindè ipsa me igno-
 rantia hic à culpa nõ excusat. Aliqualem quidem excusationem meretur,
 quod hoc monasteriũ, non esset super magnam perfectionem fundatum:
 at ipsa (quæ mea improbitas) sequebar quod videbam bonum non esse, &
 quod bonum erat, non sequebar. Quædam tunc temporis Monialis gra-
 vi ex morbo decumbebat, eratque seruiantibus permolesta: quædam
 namque in vete habebat foramina, quæ nimia oppilatio alui causauerat,

D a per

S.
 Theresia

Opera

N VII

106